

Verslag Dialoogsessie ‘informele mentoren in de jeugdzorg’

13 september 2021

Aanwezigen

Ondersteuningsteam Zorg voor Jeugd (OZJ), Homestart, ervaringsdeskundigen (moeder en zoon), Stichting JIM, VWS, leden Erkenningscommissie Nederlands Jeugdinstituut, Samenwerkende Beroepsverenigingen, professionals die werken met informele steun in de jeugdzorg, Branches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd (BGZJ), Het Vergeten Kind, Nederlands Jeugdinstituut (Nji).

Inleiding

Deze dialoogsessie is georganiseerd door het Nederlands Jeugdinstituut op verzoek van het ministerie van VWS. De dialoogsessie gaat over de inzet van informele mentoren in de jeugdzorg. Een belangrijk aanleiding voor een dialoogsessie is [de initiatiefnota van kamerlid René Peters](#) over het opnemen van het recht op een zelfgekozen mentor voor jeugdigen in de Jeugdwet¹. Het Nederlands Jeugdinstituut wil de verschillende stakeholders en de kennis die is ontwikkeld uit bestaande initiatieven bij elkaar te brengen tijdens de dialoogsessie. Genodigden zijn afkomstig uit praktijk, beleid, perspectief jongeren/ouders en wetenschap. Als voorbereiding op de dialoogsessie zijn de genodigden door het Nederlands Jeugdinstituut geconsulteerd. Doel van de consultatie is om standpunten en mogelijke oplossingsrichtingen te verkennen om ze vervolgens gezamenlijk te adresseren tijdens de dialoogsessie. Uit deze consultatiegesprekken zijn een aantal bevindingen naar voren gekomen. Zie bijlage 1 voor een samenvatting van deze bevindingen. De bevindingen zijn gezamenlijk geadresseerd tijdens de dialoogsessie.

Bevindingen

Algemene bevindingen

- [Er is een breed palet aan informele steun](#)

Binnen deze dialoogsessie spreken we over informele steun in de vorm van een door de jongere zelfgekozen mentor binnen de jeugdhulp. Er is voor deze afbakening gekozen naar aanleiding van de initiatiefnota van de heer Peters. Met deze afbakening voorkomen we tegelijkertijd ook dat we te weinig over de informele steunfiguur binnen de jeugdhulp kunnen zeggen omdat het volledige spectrum aan informele steun breed en uiteenlopend is. Door voor deze afbakening te kiezen kunnen we gericht het gesprek voeren over ervaringen in de jeugdhulp praktijk en wetenschappelijk onderzoek naar de werkzaamheid.

OZJ/Homestart vult deze eerste bevinding aan: het is belangrijk om de gehele context mee te nemen en sociale steun op verschillende manieren en op verschillende plekken in te zetten. Er moet geïnvesteerd worden in het gehele netwerk. Ook de ouder moet ondersteund worden. Bijvoorbeeld door ouders met elkaar te verbinden en hen gezamenlijk in gesprek te laten gaan.

OZJ vertelt over het voorbeeld van het bouwen aan netwerken van pleegouders. In Amerika wordt er op verschillende manieren ingezet op de verbinding tussen pleegouders, samen met pleegkinderen

1

https://d14uo0i7wmc99w.cloudfront.net/Beeldbank/Politici/Tweede%20Kamerleden/Twee%20Kamerleden%20oud/Peters%2C%20Rene/Formeel%20steunpersoon%20in%20de%20jeugdwet_jan21.pdf

en professionals. Uit onderzoek blijkt dat deze onderlinge informele steun zorgt voor minder afgebroken pleegzorgplaatsingen. Ook worden pleegouders vaker behouden voor pleegzorg. Op dit moment wordt er ook in Nederland gestart met dit initiatief. Naast de zelfgekozen informele mentor door jongeren is dit ook een vorm van informele steun.

Om de discussie tijdens de dialoogsessie goed te kunnen richten was het nodig om informele steun af te bakenen. Maar de inzet van een zelfgekozen informele mentor in de specialistische jeugdhulp kan niet los worden gezien van andere vormen van het versterken van informele steun.

- Relevante naasten als vanzelfsprekend uitgangspunt

In Nederland lijkt het nog niet vanzelfsprekend om relevante naasten te betrekken op het moment dat er moeilijkheden of problemen zijn en jeugdzorg aan de orde is.

OZJ geeft hierop een aanvulling: in de praktijk zou het omgekeerd moeten worden. Eerst kijken naar wat er in het netwerk beschikbaar is en dan pas naar de professionals. Het met elkaar doen en sociale steun ontvangen in informeel verband. Bij informele steun zijn het vertrouwen in en het kennen van de ondersteuner de meest werkzame factoren. Deze wordt vergroot door samen te werken met professionals. Bijvoorbeeld zoals Stichting JIM dit aanpakt.

De vraag is of wij als professionals op dit moment voldoende positie geven aan de mensen die om de jongere heen staan en hoe we dit op de juiste manier doen. Hier zijn handelingsgerichte tools voor nodig. Dat wat we weten uit onderzoek kan hierbij beter benut worden. Vanuit de wetenschap destilleren wat voor professionals helpend kan zijn.

Het vraagt om een veranderslag in het denken. Hier zijn we lerende in, maar we zijn er nog lang niet. Dat heeft tijd nodig. Ook zit er iets paradoxaals in professionals informele steun laten organiseren. Waar we naar toe willen is dat de relevante naasten het uitgangspunt zijn waardoor professionals niet altijd meer nodig zijn.

- Informele steun is maatwerk

Het inzetten van een zelfgekozen informele mentor is niet passend in elke situatie. Informele steun is niet standaard wat elk kind of elke jongere nodig heeft of wat voor iedereen werkt.

Wat is de betekenis van de hulp en mag het onderdeel zijn van de hulp die wij bieden? Gemeenten willen weten of 'de interventie' effectief is. Wanneer hebben we het over de sociale omgeving (de sterke basis) en wanneer spreken we van georganiseerde informele steun? Moeten we dit vanzelfsprekende onderdeel van onze samenleving wel willen institutionaliseren? En waar ligt hierbij de grens?

Uitwisseling naar aanleiding van de algemene bevindingen

Het is belangrijk om te beseffen dat het netwerk van kinderen, jongeren en gezinnen in een kwetsbare situatie soms al is afgebrokkeld, waardoor het erg lastig kan zijn om informele steun te vinden. Een reden waarom het belangrijk is om vroegtijdig het netwerk te betrekken.

Ervaringsdeskundigen (een moeder en haar zoon die uit huis geplaatst is geweest) brengen in dat ouders en omstanders in positie moeten blijven als de jeugdhulp betrokken raakt. Het belang van het netwerk moet hierbij niet ondergeschikt raken aan de inzet van jeugdzorg. Het is belangrijk om informele steun vanaf de start van een jeugdzorgtraject te benutten. Volgens de aanwezige ervaringsdeskundige had de uithuisplaatsing dan minder lang hoeven duren of zelfs helemaal niet hoeven plaatsvinden. De jongere voegt hier vervolgens aan toe dat jeugdzorg voor hem bepaalde dat

hij niet meer naar de scouting kon en ook niet naar zijn eigen kapper. Het feit dat hij geen contact mocht hebben met zijn familie heeft veel indruk op hem gemaakt.

Informele steun kan een belangrijke rol spelen bij het versterken van het gezin en om verdere escalatie te voorkomen, het is meer dan een aanvulling op professionele jeugdzorg. Professionals moeten gebruik maken van de krachten die al aanwezig zijn, en hun eigen professionele activiteiten hieraan toevoegen. De vanzelfsprekendheid om dit mee te nemen in het werk vraagt nog aandacht.

Als reactie hierop wordt door een van de deelnemers aangegeven dat het hierbij gaat over zeggenschap. Enerzijds gaat het om het recht op je eigen stem en anderzijds gaat het erom dat een professional dit zeggenschap kan delen.

Ook wordt opgemerkt dat we in een individualistische cultuur leven. We houden het klein en bij onszelf omdat er vaak sprake is van schaamte. Het bredere vraagstuk zou dus ook kunnen zijn, hoe zorgen we ervoor dat het vanzelfsprekend wordt dat we onze kwetsbaarheden delen? Dit is een cultuuromslag. Wat daarbij nodig is, is vertrouwen. Ervan uitgaande dat iedereen het beste wil voor zijn of haar kind, maar dat dit niet altijd lukt. Het gesprek moet dus niet gaan over dat het kind geslagen is, maar hoe het komt dat de spanningen zo zijn opgelopen.

Tot slot wordt binnen dit aandachtspunt benoemd dat het versterken van informele posities niet betekent dat de professional ontlast wordt. Sterker nog, volgens BGZJ ontbreekt het de professional op dit moment vaak aan tijd om informele steun goed te benutten. Volgens OZJ zijn er voorbeelden vanuit het buitenland bekend waarbij informele steun vanaf de start van de hulpvraag wordt aangesloten bij de hulpvrager en het netwerk. De ervaringen zijn dat dit dan tijd bespaart.

Bevindingen over de effectiviteit

- Nieuw onderzoeksgebied: aantal binnen- en buitenlandse studies naar de effectiviteit is nog beperkt. De studies die er zijn vertonen veelbelovende resultaten

- Er is geen onderzoek gedaan naar negatieve effecten/risico's

Voor het verzamelen van de wetenschappelijk evidentie is gekozen voor de zelfgekozen informele mentor. Door af te bakenen kunnen we ook daadwerkelijk iets over de effectiviteit zeggen. De meest recente studies laten veelbelovende resultaten zien. De aanwezige leden van de erkenningscommissie van het Nji brengen in dat het belangrijk is om deze resultaten op waarde te schatten. Onderzoek naar de effecten van een zelfgekozen informele mentor is een nieuw onderzoeksgebied. Het betreft kleine studies gericht op verbeteringen voor de jongere veelal in specifieke situaties (pleegzorg, schoolmotivatie). Als je preciezer gaat kijken kom je erachter wat de voor- en nadelen zijn en wanneer iets beter werkt. Maar dergelijk onderzoek is nog niet gedaan. Daarnaast is er ook nog geen onderzoek gedaan naar mogelijke risico's of negatieve effecten. Het is dus nog lastig om een conclusie te kunnen trekken over de effectiviteit. Tot slot is het meeste onderzoek gedaan door professionals die heel erg achter deze vorm van informele steun staan.

Bij het doen van onderzoek moet altijd de veiligheid van het kind of de jongere worden meegenomen. Je moet niet blind zijn voor mogelijk negatieve effecten. Het gaat om kwetsbare minderjarigen in contact met informele steun waar een professional vaak niet bij is. Als het implementeren van de zelfgekozen mentor breder en grootser wordt uitgerold, moet hier wel rekening mee gehouden worden.

Maar wanneer kunnen we iets zeggen over de effectiviteit? Wanneer vinden we dat een zelfgekozen mentor effectief is? Het gaat hierbij om meer dan het voorkomen van uithuisplaatsingen. Het gaat

ook over het vergroten van de veerkracht van de jongere en de tevredenheid van de jongeren over het hulpverleningstraject.

Door een professional een zelfgekozen mentor te laten positioneren doet dit iets met de verantwoordelijkheid van de professional. Hij of zij draagt de professionele verantwoordelijkheid voor het proces voor het kiezen van een mentor en het coachen van de mentor om samen met jongere en ouders/opvoeders resultaten te bereiken. Als daar iets niet goed gaat dan kan de professional tot verantwoording worden geroepen. Aan de andere kant is de informele mentor vaak toch al iemand die in het leven van de jongere is en dus invloed heeft. Als professional zet je in op de samenwerkingsrelatie. Op het moment dat het niet loopt, maakt een professional een pas op de plaats en onderzoekt de situatie. Dit vraagt om een open gesprek. Aanwezige professionals brengen in dat zorgen en risico's op tafel moeten komen. Dat betekent niet alleen het gesprek aangaan als er al zorgen zijn. Dit vraagt continue aandacht van de professional, de informele mentor en de jongeren en zijn ouders. Evalueren is erg belangrijk.

- Vertrouwen van de omgeving als voorwaarde voor effectiviteit

Uit onderzoek en praktijk weten we dat vertrouwen in de samenwerkingsrelatie belangrijk is. Zowel de ouder, als de professional moet er vertrouwen in hebben dat de informele mentor waardevol is. Stichting JIM brengt in dat vertrouwen het gezin en de professionele hulp verbindt. Vertrouwen vormt de basis en als dit er niet is dan kan dit voor een blokkade zorgen. Wanneer het kind dermate betrokken is dat het zelf mag kiezen wie zijn of haar mentor wordt, is de kans groter dat het kind zich committeert aan het wat de mentor hem of haar adviseert.

Ook vanuit de professional is vertrouwen belangrijk. Alleen vanuit vertrouwen kun je samen iets opbouwen. Vertrouwen als algemene werkzame factor. Het vraagt om vaardigheid om op dat vertrouwen te bouwen.

Tot slot moeten we er rekening mee houden dat in de praktijk kinderen, ouders en professionals niet altijd met hun neus dezelfde kant op staan. Het vraagt veel van een professional om de informele mentor te steunen om met al deze verschillende belangen om te gaan. Hier moet niet de licht over gedacht worden.

Bevindingen over de implementatie

- Informele steun is nieuw, er moet ruimte zijn om te leren

- Er is behoefte aan handelingsgerichte kennis

De samenwerkende beroepsverenigingen brengen in dat kennis over effectiviteit niet voldoende is om professionals over te streep te trekken. Professionals hebben bijvoorbeeld te maken met privacy en zeggenschap. Er wordt van hen gevraagd om het zeggenschap te delen. Maar wie wordt erop afgerekend als er iets misgaat?

De beroepsverenigingen en de Branches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd (BGZJ) maken handreikingen waarin deze en meer dilemma's aan bod komen. Daarnaast organiseren zij masterminds en webinars voor professionals op dit thema.

- Noodzakelijke randvoorwaarden

De beroepsverenigingen en de BGZJ lichten de noodzakelijk randvoorwaarden toe. Een randvoorwaarde die aanwezig moet zijn om als professional te investeren in de relaties is onder andere 'tijd'. Zonder tijd is het bijna onmogelijk om ruimte te vinden iets nieuws aan te gaan. Daarnaast hebben professionals behoefte aan rugdekking vanuit de organisatie. Hoe gaan we om met

de verantwoording? Wat als een professional een verkeerde inschatting heeft gemaakt over het positioneren van iemand in het informele netwerk? Er moet dus ruimte zijn om zorgvuldig te kunnen handelen en met rugdekking vanuit de organisatie.

Vanuit financiers zoals gemeenten moet helder zijn dat dit aandacht vraagt. Er moet ruimte zijn om te leren en er moet ingezet worden op samenwerking tussen verschillende onderdelen van het jeugdveld (toegang, GI's, specialistische hulp). Binnen de gehandicaptenzorg is het bijvoorbeeld al heel normaal om met het netwerk samen te werken. Het lukt de jeugdzorg nu nog niet om daar te komen omdat het werkgebied overspannen is. De context maakt of breekt of de implementatie van het inzetten van informele mentoren succesvol is.

Voor professionals kan het helpend zijn om veel eerder te starten met samenwerken met informele mentoren, om vertrouwen te krijgen en geven, concrete handreikingen hebben en scholing en reflectie aan te bieden. De beroepsverenigingen zien dit als hun taak en hebben dit opgepakt.

- Rol VNG en gemeenten

Ook de VNG is geconsulteerd. Zij gaven aan dat gemeenten hun rol kunnen pakken en informele steun vorm kunnen geven in samenspraak met aanbieders. Handreikingen voor gemeenten over het versterken van informele steun kunnen zij onder de aandacht brengen bij hun leden.

Er zijn drie gemeenten geconsulteerd die ervaring hebben met het versterken van informele steun in de jeugdzorg. Zij konden niet aanwezig zijn maar hun perspectief is ingebracht door de bevindingen te delen tijdens de dialoogsessie. Gemeenten kunnen verschillende rollen innemen voor het versterken van informele steun: regievoerder, samenwerkingspartner en/of enkel opdrachtgever. De gemeenten die geconsulteerd zijn kozen allen voor die van regievoerder waarbij zij wijkteams en andere relevante partners in het jeugdveld hebben opgeleid. Voorwaarden voor een succesvolle implementatie van het inzetten van informele mentoren waren: tijd, middelen en ruimte om te mogen leren, niet afrekenen op resultaten, inzetten op samenwerking tussen gemeenten en professionals en professionals onderling, constante aandacht voor het implementatieproces, een lerend proces inrichten en elkaar direct weten te vinden bij zorgen of moeilijkheden.

- Rol van het Rijk

Een steunfiguur voor jeugdigen is belangrijk en er zijn al de nodige acties op ingezet om de samenwerking te versterken. Er zijn nog verbeteringen mogelijk en nodig en dat kan op verschillende manieren. In de Jeugdwet zijn bepalingen opgenomen die de inzet van een steunfiguur ondersteunen. Zo hebben de gemeenten de opdracht om het sociale netwerk te betrekken en zo de eigen kracht van jeugdigen te versterken.

VWS vertelt dat in België in 2004 het recht op een vertrouwenspersoon in de wet is opgenomen. Ervaring van België is dat het expliciet in de wet opnemen van het recht op een steunfiguur helpend kan zijn voor jeugdigen en hun ouders. Het helpt bij het bewustzijn op het recht om zich in gesprekken met professionals te laten ondersteunen. Ook kan het de positie van de steunfiguur sterker maken. Het werkt ook drempelverhogend voor de jeugdige, professional en potentiële steunfiguur. Maar België loopt ook tegen dezelfde vraagstukken en dilemma's in de uitvoeringspraktijk aan die in deze dialoogsessie aan de orde zijn. De conclusie van VWS is dan ook dat het opnemen van dit recht in de wet niet de oplossing is. De vraag is wat het Rijk kan doen om de informele steunfiguur verder te brengen?

Deelnemers reageren met de opmerking dat een opname in de wet niet zal bijdragen aan de effectiviteit, maar mogelijk wel bij kan dragen aan de cultuuromslag. Het belang van informele steun

is groot, dit wordt breed gedragen door de deelnemers aan de dialoogsessie, maar het merendeel van de deelnemers is van mening dat de steunfiguur door het veld zelf moet worden geïmplementeerd. Het formaliseren van de rol van steunfiguur in de wet kan namelijk ook druk leggen op een steunfiguur. Je maakt er iets formeels van, terwijl we juist laagdrempelige informele steun willen.

Er wordt geopperd dat in de Memorie van Toelichting meer geëxpliciteerd zou kunnen worden dat informele steun een vanzelfsprekend uitgangspunt moet zijn. Juridisch gezien kan dat niet, omdat de tekst van de Memorie van Toelichting na een wetwijziging niet meer aangevuld kan worden. Het zou helpen als het Rijk uitdraagt naar gemeente dat verwacht wordt van het jeugdveld dat zij de informele steunfiguur benutten. De vraag blijft of regels hier de oplossing gaan zijn.

De beroepsverenigingen en de Branches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd (BGZJ) geven aan dat we ons er bewust van moeten zijn dat het belang van informele steun al in de wet is opgenomen. In de Jeugdwet staat dat professionals zich tot de professionele standaard moeten verhouden. Het inzetten van informele steun maakt onderdeel uit van de Richtlijnen voor Jeugdhulp en Jeugdbescherming. Impliciet staan er dus al dingen over vast, dit zou alleen explicieter kunnen. Met het veld kun je afspreken dat het de norm is om het informele netwerk te betrekken. Wel moeten randvoorwaarden op orde zijn, anders werkt het niet. Daarnaast is er het kwaliteitskader in de Jeugdwet. In de wet staat dat je in staat moet worden gesteld om je werk goed te kunnen doen. En dat is waar het gesprek over moet gaan. Leg uit wat hierbij precies verwacht wordt. En daar ligt weer een taak voor de gemeenten.

Tenslotte

Het belang van informele steun wordt breed gedeeld. Er zijn verschillende vormen van informele steun denkbaar. Een van deze vormen is de vorm die tijdens de dialoogsessie aan de orde is geweest, namelijk de vorm waarbij een jongere zelf zijn mentor kiest. Deze ontwikkeling is nieuw voor professionals in het jeugdveld. Het belangrijk dat de professional ruimte krijgt om te leren en daarbij niet afgerekend wordt op een negatief resultaat. De professional kan steun gebruiken van handreikingen en praktijkvoorbeelden. De ontwikkeling naar vanzelfsprekendheid van samenwerken met het informele netwerk heeft tijd nodig en vraagt constante aandacht van beleid en praktijk. Dat dit tijd kost, daar hebben veel kinderen, jongeren en ouders die nu behoefte hebben aan een informele mentor niets aan. De vraag blijft of wetgeving dit proces gaat versterken of versnellen.

De opbrengsten van deze dialoogsessie dienen als input voor een debat in de Tweede kamer op 11 oktober.

Bijlage: Samenvatting opbrengsten consultatiegesprekken

Algemene bevindingen over het versterken van informele steun:

- In het brede jeugdveld (van basisvoorzieningen tot specialistische jeugdhulp) wordt informele steun benut en versterkt. Er bestaat een **grote diversiteit qua aanbod als het gaat om informele steun**. Denk hierbij aan hulp bij huiswerk, steungezinnen in de buurt, netwerkpleeggezinnen of door de jongeren zelfgekozen mentoren om uithuisplaatsing te voorkomen. We zijn ons bewust van de gekozen afbakening van de door een jongere zelfgekozen mentor, maar benoemd mag worden dat er meer is dan alleen deze smalle afbakening.
- Het zou wenselijk zijn om een beweging in de **maatschappij** op gang te brengen waarbij steun van relevante naasten een vanzelfsprekend uitgangspunt moet zijn. Het moet vooral de verantwoordelijkheid van de naasten zelf zijn om steun te bieden in situaties waar steun nodig is. Dit is iets waar de overheid steeds meer op aanstuurt. Maar dit is niet zomaar gerealiseerd. Ondanks de complexiteit van dit verandervraagstuk is het belangrijk om deze visie voor ogen te houden bij het versterken van informele steun.
- Bij het inzetten van informele steun is het belangrijk om **maatwerk** te leveren. Niet elke jongere heeft in elke situatie baat bij een zelfgekozen mentor. Er moet per situatie samen met jongeren en ouders afgewogen worden wat passend is.

Bevindingen over de effectiviteit van informele steun:

- Binnen- en buitenlandse studies naar de **effectiviteit** van de inzet van zelfgekozen mentoren zijn nog beperkt. De studies die er zijn vertonen veelbelovende resultaten.
- Er is **geen zicht op negatieve effecten** omdat daar geen onderzoek naar is gedaan. Een zelfgekozen mentor kan ongewenste effecten met zich meebrengen. Het is goed om bewust te zijn van de risico's, met name omdat we het binnen de gekozen afbakening van jeugdhulp over een zeer kwetsbare groep hebben. Aan de andere kant zullen er altijd risico's zijn en is niet altijd alles te voorkomen. Daarnaast is er bij het kiezen van een mentor uit het eigen netwerk sprake van een persoon die al een rol in het leven van de jongere had. Met het betrekken van informele steun haal je deze persoon juist aan tafel en kun je de persoon op een positieve manier gebruiken en versterken.
- Ook hangt **de effectiviteit van voor een heel groot deel samen met de omgeving van de jongere (men name ouders) en de professional**. Uit de praktijk blijkt dat de omgeving en de professional moet geloven in de aanpak, anders zal er geen sprake zijn van verandering.
- **Toekomstig onderzoek** naar de effectiviteit zou zich naast positieve effecten ook kunnen richten op de werkzame elementen van informele steun en signaleren en voorkomen van ongewenste effecten.

Bevindingen ten aanzien van de implementatie van informele steun:

- Het inzetten van informele steun is **iets nieuws** waar professionals aan het **leren** zijn.
- Het is belangrijk professionals te ondersteunen met **handelingsgerichte kennis**, zoals: afspraken over informatiedeling, heldere rolverdeling, omgaan met tegenstrijdigheid en inschatten van risico's en onveiligheid. De samenwerkende branches en beroepsverenigingen werken aan handreikingen in samenwerking met het Nederlands Jeugdinstuut. Het samenwerkingsplatform vakmanschap en de website van het Nederlands Jeugdinstuut kunnen deze kennis borgen en verspreiden samen met praktijkvoorbeelden².

² <https://voordejeugd.nl/platform-vakmanschap/>

- **Randvoorwaarden** voor het effectief en veilig inzetten van informele steun zijn belangrijk, zoals: tijd en middelen, gedeelde verantwoordelijkheid/ rugdekking vanuit de organisatie. Zowel financiers als de aanbieders kunnen hier een belangrijke rol in spelen.
- **Gemeenten kunnen verschillende rollen innemen** voor het versterken van informele steun: regievoerder, samenwerkingspartner en/of enkel opdrachtgever. De gemeenten die geconsulteerd zijn kozen allen voor die van regievoerder waarbij zij wijkteams en andere relevante partners in het jeugdveld hebben opgeleid. Voorwaarden voor een succesvolle implementatie van het inzetten van informele mentoren waren: tijd, middelen en ruimte om te mogen leren, niet afrekenen op resultaten, inzetten op samenwerking tussen gemeenten en professionals en professionals onderling, constante aandacht voor het implementatieproces, een lerend proces inrichten en elkaar direct weten te vinden bij zorgen of moeilijkheden.
- Over de **rol van de VNG**: gemeenten kunnen hun rol pakken en informele steun vormgeven in samenspraak met aanbieders. Handreikingen voor gemeenten over het versterken van informele steun kunnen zij onder de aandacht brengen bij hun leden.
- Over **de rol van het Rijk**: alles beschouwend is het de vraag of het opnemen van het recht op een informele mentor in de jeugdwet informele steun gaat versterken. Het merendeel van de geconsulteerden vraagt zich af of het opnemen van dit recht zal bijdragen aan het doel. De verschillende vormen van informele steun vormen samen een breed palet. De zelfgekozen mentor door een jongere maakt onderdeel uit van dat palet. Het is aan de jongere, zijn ouders en de professional om samen te beslissen wat passend is. Enkele geconsulteerden zien wel voordelen voor het opnemen het recht op een informele mentor in de jeugdwet: wellicht leidt het tot een bredere discussie in de maatschappij of moeten opleidingsinstellingen het dan wel opnemen in hun curriculum.